

Gazeta de Mallorca

CRONICA SETMANAL CASOLANA

Arts y Lletres • Costums • Tràfec e Industria • Notícies • Anuncis y Reclams • de Ciutat y la Pagesia

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
IMPRENTA DEN JUSEP Mir.—Cadena de Cort-11.
Diriguhi sa correspondencia y quesiuya més que s'ofresca.
Demanaui sa tarifa d'Anuncis y Reclams.
Ventajes a n'es suscriptors.—Ja's sap: avuy en dia, més ven qui més anuncia.

TRADICIONS Y FANTASIES

NOVES POESIES DEN
MIQUEL COSTA Y LLOBERA
MESTRE EN GAY SABER

D'aquest llibre recent n'hi ha exemplars
en venda en aquesta Administració: a
2 pesetes
p'es suscriptors de sa GAZETA, y 2'50 p'es
qui no sien suscriptors.

Bandera mallorquina

Fo s'en es tornada parlâ ni una paraula, en sessió dalt la Sala, d'aquella proposta que presenta En Mari, —es dia metex des jurament des soldadets novells,—sobre es posâ bandera mallorquina en es balcó principal de s'Ajuntament nostre, durant ses hores de sessió.

Sa proposta passá, aquell metex dia, a sa comissió de Foment, perque hi diugués lo que hi trobava. Y durant es trenta sèt dies trascorreguts de llavò ensâ, haurá tengudes sa comissió altres coses més urgents o de més importància a on atendre, y ha perllongada aquesta mentres tant, fins que qualcú de bell nou la torn remoure.

Per un pronte, ja's va dexâ entreveure, en aquella sessió des 2 d'Abril, que s'Alcalde y alguns des retgidôs no s'hi sentien gaire inclinats a issâ bandera mallorquina a s'asta des balcó; trobant que ja n'hi havia prou amb s'espunya, groga y vermeja, sense necessitat d'afe-gir-hi cap altra; ja fos per no embanderâ segons us y costum marinera, o bé perque sa bandereta afegida no vengués a essermos esca de renou, com va esser-ho antany a Barcelona.

Pocs dies després d'aquella sessió municipal, tenguérem avinentesa de parlarne dues paraules, d'axò de sa bandera, amb un des nostros amics qu'en sab molt bé la prima, d'aquest ram y molts d'altres, referents a ses nostres coses de la antigüeña. Y sobre tal punt mos va fê algunes curioses indicacions, que no volem dexâ podrí, perque tal volta les aprofitarà y les tendrá en conte sa comissió de Foment, en venî es dia y s' hora en qu'haja d'emetre y posâ per escrit es seu dictámen.

—No me pareix que sia cosa gens fora de lloc (mos deya es nostro amic erudit) axò de posâ bandera mallorquina a la Sala, durant ses hores de sessió; ni tampoc tenc res que dirhi a s'opinió d'aquells altres qui troban que ja n'hi ha demés amb sa bandera nacional. Cap de ses dues, si jo fos retgidô, m'hi faria nòsa ni mal d'uys: sa espunya, porque som espunya, y sa mallorquina, com a regionalistes qu'hem d'essê, tant si volem com no: ja que aquest bras de mar (apart d'altres raons) mos ho fa essê per forsa.

«Pero, abans de tot, jo deman:—¿Ja saben els senyôs Retgidôs quina es, pro-

Primera anyada.—Núm. 6.

Palma 9 de Maig 1903

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Per tot Mallorca y dins Espanya: tres mesos: 1 PESSETA.
Per fora Mallorca: al Estranger. 1'50 >
Número corrent: 5 cèntims.—Estantis 0'10 >
Llibres mallorquins casi regalats.—Suplements gratis a n'es suscriptors.

piament, sa bandera mallorquina?... Per ventura n'hi ha alguns, entre ells, qui creuen que sa nostra bandera autèntica es aquella blaveta amb un dau groc, que d'én dalt l'abre o a s'antena es nostros vaxells. Y si axò creuen, van ben errats de contes. Sa bandera mallorquina es molt més hermosa y noble.

«Aquixa bandera blava y groga encara no existia, fa una sexantena d'anys. Va néxe amb un'orde d'un cert ministre de Marina (ja no'm recorda qu'havia nom) que va fê compondre un quadro de banderes p'es barcos de tot Espanya, a fi de que's conegués, per mar, de qui na matrícula o província marítima era sa barca qui les duya.

De manera que si a la Sala posàssen aquixa tal bandera en celebrâ sessió, se constituirien es retgidôs en vertadés marinés; y tothom qui conegea es significat de la cosa, podría pensâ que la Sala, a ses hores de sessió, es una barca qui navega... Lo qual no déxa d'essê veritat, fins a un cert punt; tant p'es temporals y ses tribunades que s'hi sôlen moure allá dins, com per sa calma que hi reina en tractarse de certs assuntos.

«Sa bandera vertaderament mallorquina es sa que duyen es qui vengueren amb el Rey En Jaume a conquistâ Mallorca a n'es moretons; es sa que romangué clavada demunt ses torretes del palau del Rey moro, es primé dia de l'any 1230; es sa que més envant, durant dos sigles, donà gran importància y riquesa a n'es port de Palma, y era bell coronament de sa nostra Llonja; finalment, sa que onetjava a sa antiga fatxada de la Sala, quant es Jurats de la ciutat s'hi reunien per celebrarhi sessió o consej.

«Aquesta gloriosa bandera, que va essê igualment sa de l'Universitat des nostre antic realme, era, si no vatx errat, tota blanca, amb s'escut de ses barres aragoneses y catalanes posat en mitx de sa metixa. ¡Benehida y honrada sia sempre aquella gloriosa y arreconada bandera!

Axò mos digué es nostro amic. Y tal com mos ho deya heu trasladam a n'es retgidôs qui componen sa comissió de Foment, per lo que los puga conveni tenirho en conte.

DE FORA-MALLORCA

Fora paraigós!—Policia impolitica.—Pobres inventors!
—Una ciutat aviat feta.—Jocs Florals.

Pocs dies fa, un diari nostre duya un telegrama de Barcelona, diguent qu'ets obrés de quatre fàbriques de paraigós d'aquella ciutat, s'eren declarats en huelga.

¡Aquesta si qu'es blava!

De manera que si aquella ditxosa huelga seguex y s'estén y dura un grapat d'anys, en haverse agotada s'existència actual de paraigós, lo més acertat que porem fê en veure que s'ennigula, serà prendre redòs y... deixarla caure, com es d'Ervissa.

Dada s'importància y ses consecuencies d'una huelga axí, es d'esperâ qu'es Govèrn

s'en occupi y s'en preocipi, amb tota s'activitat y amb tot s'interès que requerex es cas.

Devant un fet d'aquests, s'únic conhort qu'un pot tenir es qu'are vé s'estiu y no es tan probable que plugui.

No es possible girâ la vista fora d'aquí, sense topâ amb qualche nova malifeta de sa policia.

Tots es diaris en van plens; per tot s'alsen clamors y quèxes; y realmente sa conciencia pública comença a estarne indignada, de sa facilitat y poc mirament que ténen ets agents, que los poden dí de desordre públic, per desparâ es seus revòlvers damunt criatures indefenses.

No'n ténen ells tota sâ culpa, si va a dí veritat; perque de cada cent, noranta nou son gent de poça cultura y d'instints no massa delicats, y res té d'estrany que fasen llarc en so cumpliment de ses ordes rebudes.

Es vertadés responsables son es qui do-nen aquestes ordes; es qui permeten que sien assassinats infamiosament dones y nins, ferits per s'esquena; es qui déxn sensa castic tantes brutalidats, propies d'un poble que camina cent anys derrera ets altres pobles.

Es un pensament que acudeix moltes de vegades: per cada sabi que consegueix cridâ s'atenció de tothom damunt ell y pot dexâ escrit es seu nom dins s'història, quants y quants se'n moren d'ignorats, sense que ningú may s'haje dat conte de qu'existien; sense que s'humanitat repete-va es seu nom amb agrahiment!

Ara acaba de morí, a Londres, s'inventó de ses cuines econòmiques, recullit a un hospici, després d'havé cedit es seu invent a tots es qui'l volguéssen aprofitâ, en lloc de demanâ privilegi d'invenció, com fan casi tots ets inventos, cuidantse més des seu negoci que des benefici qu'es seus descobriments poden fê a s'humanitat.

A Londres també morí pobre, no fa molt, un tal Arnold Ship, inventò des sistema de senyals usat a totes ses estacions ferroviaires, per mèdi de palanques subterrànies; sistema qu'hà evitat tantes desgracies, y no ha donat un cèntim de ganancia a n'es seu invento.

En dotze mesos, amb un any redò, han edificada una ciutat, per obra y gracia d'un manament de s'Emperadô de Russia.

Se diu Danley y está casi a dues passes d'aquí: a ses còstes de Xina, a s'extrem de sa línia transiberiana. Hey caben per ara fins a cent mil personnes, y té axamples a volê, per si es necessari engrandirla.

Es qui veu comensâ y durâ casi indefinidament qualsevol obra mallorquina d'una miqueta d'importància, s'ha de fê creus de pensâ com dimontres se serán arreglats es mestres d'obres russos, per dexâ enlestida

just amb un any una ciutat més gran que Palma.

Ja's conex que ténen més poca sòn (y més doblés) que noltros.

* * *
Se celebràren diumenge passat, a Barcelona, sense cap incident ni destorb desgradable, es Jocs Florals.

Es nostre amic y company, En Gabriel Alomar, va guanyarhi es primé accèsit a n'es premi de PATRIA (englantina d'or) amb una valenta poesia titulada *La costa brava*.

Tot li sia enhorabona.

S'englantina s'adjudicá a una poesia de mossen Cinto Verdaguer (en gloria sia).

Es sa primera vegada que en es Jocs Florals de Barcelona resulta premiat un poeta mort.

De l'altra banda de la mar

Baix d'aquest títol, un jovensá molt llest y desxondit, En Juan Alzina y Melis (de Capdepera) qu'ara estudia a Barcelona y escriu a sa novella revista *Catalunya*, hi ha publicat un interessant article, diguent es seu parer y modo de veure, sobre s'estat social y polític en que's troba Mallorca avuy per vuy.

Reblit aqueix estudi d'observacions personals y directes, inspirades per un criteri just y ben fundat, mereix que n'estracem sa sustancia y bessó.

Parla des renaxement de s'esperit regional, y comensa per observâ que a Mallorca s'ideâ nova fa ben poca via; «té sa gestació llarga, y encara no ha passat d'un reduït nombre de poetes y escriptors;» y planysa desditxa de veure aquesta bella terra corrompuda y maltractada p'es véys partits polítics.

«Certament (diu) axò estranyará a n'els esperits superficials o poch enterats de com van les coses per allá; puix, d'estona, hi ha a Mallorca una literatura florexent ab figures de primer orde, y literats mallorquins son alguns dels més significats y fins, dels iniciadors del renaxement català. Es que les sanitoses costums tradicionals van p'en terra; els balls de l'avior ja no animen les festes populars; les nostres gentils melodies apenes se recorden; en el cor de la muntanya trenquen la magestuosa calma de la naturalesa les cobles més abjèctes del gènero chico; l'ayrós vestit de pagesa, aquest hermosíssim vestit, admiració dels forasters, està malmés y despareix á tota vela, per un vestidot de ciutadana ahont hi enfonyen les joves mallorquines la seva gracia entre colors llampants y plechs de Maritornes. Y la causa principal, y més evident síntoma al mateix temps, de la descomposició d'un poble està ab aquesta adopció de lo estrany y rebutjament de lo propi. Els hàbits antics, els divertiments y solemnitats trasmesos de pares a fills, son fermes baules que unen unes generacions ab les altres, ténen quelcom del ayre dels pinars que axampla'ls pulmons, vigorisa'l cos y dona alegria; desgraciat el poble que no s'hi troba apler ab ells! senyal de que decau y's perverteix son carácter..... Áxi els antics pagesos,

mostres acabades d'honoradesa y bonhomia, son esdevenguts casi llegendaris; de la *gloriosa* (per mal nom) ensà, una disolució espantosa reyna en tots els ordes; en veritat sembla mentida lo que la inmoralitat rebaxa y envileix els pobles. *Panem et circenses* cridaven els romans de la decadència, y *panem et circenses* criden les races pervertides d'are. Tot poble viciós es del primer aventurer qui'l vulga; y més, molt més, si com succeeix a la meva benvolguda illa, son pocs els qui's creén posicions independents y no viuen assocats a qualcú. Jo coneix una vila que uns quants comerciants han tenguda en fèu una partida de temps, disposant del Ajuntament, del Jutjat y de tot; venent farina y altres comestibles a preus exorbitants, protegint la desvergonya y fentse ab les miseries dels pobres condrors, per deutes més o manco exactes."

Segueix llamentant sa malura que mos ha duyt a sa política d'odi, personal, rançorosa y revenjativa; y troba qu'es hora de que mos comensem a desxonfi, ja qu'estam amarats de vicis forastés, fins a n'es moll d'ets ossos.

«Com els grans homos de la política, tot ho fonem en flocs y banderetes, y en tot hi aficam les seues envejes y vils passions. Vat'aquí lo qu'ha succehit ab el monument del B. Ramon Lull. Se mogué molt de renou, ne parlaren molt els diaris, hi hagué una reunió magna a la Llotja, s'anomená una junta nombrosíssima ab un caramull de presidents y vocals; fins s'elegí un concell executiu; empero vengueren allavors les baxeses y rencoretas, y lo cert es que'l monument ha resultat una bambolla de sabó.»

Posa esment a s'entusiasme amb que s'es comensada sa gran obra d'anà formant es nostre Diccionari, y a ses ventatges que d'axò en poden resultar, porque sa nostra llengo sia més estimada y considerada per tothom; y girant la vista a un altre vent, escriu:

«Gracies a Deu els mallorquins som molt sensibles a l'art y a la bellesa; y apostata es bellíssima y molt digna d'alabansa la feina de les associacions chorals qui sembren arreu-arreu el bon gust, tornantnos a les velles cobles, pures com l'ayqua dels penyals. D'esperar es que prenguin volada, y ab temps y paciència fugirà la aberració suïda de la *zarzuela* y s'alegraran les orellas ab el tresor de poesia que s'escola de les antigues cançons. ¡Quin efecte'l d'aquestes melodies! semblen de fades, y realment admira que la musa popular sàpia produhir coses tan exquisites. Jo no compren com hi puga haver qui les senti y no romanguí encísat; es ben precis que se li haja fet call a n'el còr.»

Atesa s'importància que dins tot moviment social té es periodisme, s'en alegra n'Alzina de sa publicació dins Mallorca d'un periòdic ben mallorquí; preveu qu'es qui'l trèguen a llum haurán de tenir molta paciència y poca vèssa, y tal volta toparán amb s'indiferència des públic: «empero que no's desanimen: sempre los romanerà la satisfacció d'haver fet un'obra de cultura, de patriotisme y de caritat. Anys enrera sortí *L'Ignorancia*, paper satíric que riguent, riguent, entrava per tot-arreu y era molt llegít a la pagesia. Un per l'estil d'aquest també convendrà molt; perque a Mallorca, com per les altres parts, les classes baxes son les que seguixen més senzilles, y á pesar de les seues misèries y degeneracions conserven el fondo mallorquí de bona sava..... En les demés classes ja passa diferent: que Mallorca es agrícola casi en absolut; y així, els *senyors*, gent de carrera y propietaris més ó manco acomodats, o bé estan entregats en cos y ànima als cacichs, o cansats dels disgusts y tràfecs polítics, d'un racó de ca-seva, miren ab una passivitat vergonyosa l'actual desgavell, cuidantse sols de lletgir *Rocambole* y donar menjar als canaris.»

Observa, finalment, que en aquesta bona obra de restauració social, qui pot donar un poderós y fort impuls es el *clero* «y no tan sols per medis indirectes, es a dir, predicant virtut y apedassant conciencies, sinó també de una manera directa; que el sacerdot, com a ministre de Jesucrist, pot y deu esperonar la amor a la tradició y al idioma, el respecte a les usances antigues, l'afferrament a lo propi. Al fer axò, treballa d'una manera poderosíssima per la moralització de les costums: perque, desengañem-nos, els homes no son purs esperits; els homes ténen un cor ab les seves necessitats e inclinacions, que influeix en

l'esperit y fins el mitj-obliga. El regionalisme y la Església's donen les mans: tots dos edifican damunt la tradició, tots dos volen perfeccionar al home tal com es, no trurel de pollaguera; y així afanyarse per la patria es afanyarse per Deu; no hi ha poble aferrat a lo seu que no sia fondament religiós; aquí està Basconia, oasis a un cantó d'Espanya. El predicar en llengua que'l poble no entén, el mesclar coses que toben ab son natural; no va a cap lloc bo. No's tracta de política; y no crec que'l dur lloba privi a un ciutadà dels seus drets; se tracta del enlayrament de la nostra terra; a n'el sacerdot, grat sia a Deu, el rodetja encara una aureola de prestigi, y ab axò la ha d'utilisar. Anima molt, veure conrades en el Seminari mallorquí la nostra historia y la nostra parla; y ja comensa a notarse'l fruyt, entre'ls novells capellans.»

Acaba amb una excitació a tots es bons mallorquins, a que fassen s'uy viu y no pèrdon coratge; recordantlos que ses regeneracions socials no son cosa d'un dia, sino que costen molt de temps, molta feyna y molts de sacrificis; que Mallorca no ha perdut encara de tot es seu caracte, sino que «gratant una mica sa cloveya, s'hi veu devall, es bessó hermos y sá», y aquest fét los ha de serví a n'es mallorquins, per revivarlos, ferlos anà endavant y deixarlos concebre afalagadores esperances.

Qui vulga veure y llegí tot sencer aquest interessant estudi qu'hem extractat, no ha de fé més que dirho. Apareyat roman per qualsevol lector curiós: aquí, ben avinent, damunt sa taula.

A la Poesia

AMB MOTIU D'HAVER REBUT DE MOSS. MIQUEL COSTA,
MESTRE EN GAY SABER, LES SEVES

Tradicions y Fantasies

Poesia, dama hermosa,
visió gentil, celestial;
joh, qui pogués festetjarte
y ton vi d'amor gustar!

La pobresa y l'indigència
massa me ténen esclau,
gastantme la vida tota
que't voldria consagrar.

Quant la süor mon front banya,
plor riquíssim del trabay,
a voltes, com una reina,
per devant mí vas passant.

Llavors vuy tirar les eynes:
per seguir ton ideal,
per descriure tes belleses,
per endressarte un dols cant.

Mes, no puch: a ma llar pobre
jo som qui hi teng de d'ül pa;
ni puch avorir la feyna
que Deu va santificar.

Quant vé lo repòs del vespre,
quant jo te crit y t'aguart...
¿perque no'm surts, visió santa,
a mostrarme'l teus encants?

Llavors te mostres esquiva,
sorda a mos tendres reclams;
no estás tú, tres voltes bella,
a mercé dels teus amants.

Com l'inspiració divina
dins l'esperit cristí
que vé y aviat s'en torna
si'l cor guardarla no sab;

axí, qui no cull floretes
quant dolsa pluja tu'n fás;
pèrt la teva hora suprema...
y passes... per no tornar.

Y... ¿no tendrás cap paratge,
o paradís encantat,
ahont permanent floresques,
ahont te puguen cercar?

Sé que vius en les riberes,
en les riberes del mar,
en-mitx de ninfes y fades
d'etcisadors ullots blaus.

Que jugues per los salts d'aigua
d'altívols y dréts penyals,
y'm conten que fas gambades
rioleres, p'els gorchs-blaus.

A voltes mitx amagada
dins l'augusta soledat,
reposes ditxosa vida
lluny del bullici y sarau.

Palaus son de tes grandeses
les gentils coves d'Artá;

y palau de filigrana
y rich coval, les del Drach.

De ta grandesa suprema
vuy veure l'inmèns esglay;
vuy tastar les ambrosies
del teu festí regalat.

Mes, jay!, sempre la pobresa
me té assocat a n'el banch:
¿com puch ser fill de les muses
si som esclau del trall?

Tancades están les portes
de ton paradís cercat:
sols los ungits en los bálsems
poren t'altaesa escalar.

Un fill de Mallorca hermosa,
hi pujá, y a sos llindars,
les muses ja'l proclaimaren
predilecta, entre'ls seus vats.

Prengué s'arpa prodigiosa,
y als primers mots que't cantá,
en ton cel feu compareixer
nou orde d'estels flamants.

Dels barranxs arrancá ècos,
del plà les aromes suaus;
y fonts de *dolsura patria*
ratjaren, del temps passat.

Llavors tú te presentares,
joh reina!, dins níguls blanxs,
amb nous artístichs ropatges,
rica, esbelta, com ja may.

Cada dia tens florida
en los planters amaynals,
des que tal fill los cultiva
y te perfuma son cant.

Y en-mitx de tantes belleses
s'entreuen p'el seu cant
més maravelles simbòliques
que calla y diu amb son art.

Are pots mostrarte esquiva,
sorda a mos tendres reclams;
jare ja pot la pobresa
impedir que't fassa cas!

Que jo en les obres den Costa
veure, com dins net mirall,
joh estimada poesia!,
ta bellesa perennal.

Miquel DURÁN Y SEURINA

Inca 26 d'Abril de 1903.

Un vol per l'illa de Mallorca

Es nostro amic rossellonès Delpont, de Perpiñá, mos escriu celebrant sa publicació d'aquesta GAZETA, y dins sa carta inclo, perque les publiquem, un parey de fuyes des seu diari de viatge, com a recordansa de quant vengué a Mallorca, ara fa dos anys.

Vat'aquí lo qu'escriví En Delpont:

Palma 7 de Juliol, 1901.—Diumenge: bella diada. P'els carrers y cap a la Plaça la gent fresca endiumenjada y riallera. Es un pler, veure tants de rebosillos fins, blanquissims.

Anem a visitar al venerat D. Pere d'Alcántara Penya, amb qui ja tenia correspondència desde fa alguns anys. He vista tota la seu simpàtica familia: ja tenc uns quants bons amics més. ¡Qui sap les coses que'm regalava el Sr. Penya!... preuades obrés sèunes, llibres, curioses notícies y vistes de Mallorca; un escapulari de *La Sanc*, y fins y tot un antic mapa del Rosselló: coses totes elles, que'm serán un bon recort de tan estimat patrici mallorquí.

Un'altra alegria m'es estada anar a veure y saludar al llorejat poeta, mossen Miquel Costa, amb qui férem llarga y saborosa conversa, de coses nostres; de la devoció a *La Sanc*, tan popular a Mallorca com al Rosselló. ¡Bé hi nia l'amor de patria dins lo cor de mossen Costa!

Per la tarda, ab mossen Alcover y n'Antoni M. Penya, nos n'anàrem amb el *trenc*, illa endins, cap a Felanitx.

Es encantadora la traversada del pla mallorquí. De cada banda s'hi veuen camps y vinyes, clapetjats de cases, possessions y pobles; de per tot s'alsen oliveres, de soca y ràls fantàstiques, y figueres tapades de

fullam y branques qui's vinclen fins en terra.

A l'horitzó s'axeca'l contorn de muntanyes qui guarden y arredóssen els tarongers de Sóller, y la serralada que's perllonga fins a Pollensa y'l cap de Formentor. De la estació d'Algaida donam una llarga mirada al Puig de Randa, com a recor d'En Ramon Lull; y derrera aquell puig mos sembla veurehi lo pla de Lluchmajor, a on morí, l'any 1349, guerretjant com un desesperat per recobrar sa corona, el nostre derrer rey de Mallorca, el desditxat En Jaume III.

A Felanitx visitarem l'església, la casa del Sr. Penya, y conversarem amb alguns amics.

Seguirem llavors, amb un carroatge, cap a Manacor. Vérem allà la Torre de ses Puntes y els molinars. A casa de mossen Alcover nos hi esperava tota la seu família. Aviat fòrem amics amb tota aquella bona gent de pagesia, franca y senzilla y de tan bon cor.

Al vespre, la Capella de Manacor nos obsequià amb un concert improvisat; y va essernos agradable sorpresa veure aplegats dins una gran y artística sala els nins, jovesans y homens d'aquella celebrada societat coral, dirigida per l'entusiasta y molt inteligençial mossen Antoni Pont. ¡Quines veus més afinades, ara murmuradisses, ara rialleres, ara imponentes, de melodia somniadora!.

A mossen Pont, al President de la Capella y a tots, mil y mil gracies, per tant bona veltada!

J. DELPONT.

Fuyes y Brots d'Historia mallorquina

BATALLA DE SOLLERICS Y MOROS

L'ANY 1561

Aquests dies en que a Sóller celebren sa festa anyal de la *Victoria*, serà interessant publicar una relació, fins ara inèdita, d'aquell brillant y coratjós fét d'armes, en que es valents solerics defensaren y alliberarèn gloriosament sa seu vila, d'una invasió de moros.

Sa relació està copiada, al pèu de la lletra, des llibre titulat «Varias cosas tocantes a la Ciutat y Regne de Mallorca, recullidas de diversos autors per DON JORDI FORTUNY DE ROESCOLS y GARCIA, en la Grange, las primaveras de 1640, 1641 y 1642...» des qual en té una antiga copia es nostre estimat amic y col·laborador, En Jaume Ll. Garau, que amablement mos n'ha facilitat aquest escapoló.

Vat'aquí com escriví y contava la feta de Sóller es cavaller Fortuny, una vuitantena d'anys després d'aquella victoria memorable:

«Eren los anys 1561, reynant la Magestat del Rey nostre Senyor D. Felip II de aquest nom, y Virrey de Mallorca D. Guillerm de Rocafull; ferent una junta general tots los corsaris de la ciutat de Alger y la costa de Berberia, que en aquell temps eren poderosos en la mar, y posaren en orde 22 galeotes grosses, y entre elles algunas galeres reials, elegint per general de elles a *Ochaval*, corsari molt practich y envellit en la mar. Posaren en ésts vaxells la millor gent de guerra que a les horas se trobava en Berberia, tots geníseros y turcs, y partiren per Mallorca, tocat de passada per fer aygo en Ivisca, de hont partí una fragata armada per dar avis a Mallorca.

Rebé lo avis el Virrey y maná prestament als Capitans de Alaró, Buñola y Santa Maria que partissen en la gent per Sóller. Tenia ja avis lo Virrey per espíus de Alger que's consertave ab gran diligència una armada de molts vaxells per anar contra dita vila.

Lo capitá de Sóller, que era Juan Angelats, home valeros y esforçat y en la guerra molt animós, aquella matixa nit feu tocar alarma, y junta en la plaça tota la seu gent de armes, maná en pregó que ningú, pena de la vida, se partís del esquadre, proveí de gent la fortalesa del port, manant que posasen tota la artilleria a punt de batalla, y de guardes y sentinelles tota la ribera. Vingude la matinada y possada tota la gent a punt y en bon orde, comensà a caminar per la via del camp que diuen de la Ocha, que es lo camí de la vila al port y allí maná fer alto lo seu camp.

CRONICA CIUTADANA

Concerts Nicolau

N'havien parlat un parey de vegades, y may s'arribava a resoldre favorablement, aquesta venguda a Mallorca de s'orquestra d'En Nicolau.

Ara, ja la fil, parex qu'es estat possible arreglarlo tot; y si Deu ho vol y no ocorre soscaire, dia 20 de los presents sentirem es primé concèrt des quatre qu'enfrenen en so tracte, per aquesta vegada. Ets altres tres serán dies 21, 23 y 24.

Per cèrtes raons tan fortes com un bastó—y que no ténen res que veure amb s'art,—no serà possible donà es concerts en es teatro Principal, que té sense cap dubte millós condicions acústiques qu'es Líric.

Encara que no estic ben al corrent de cèrtes interioridats d'empresa, no sé fins a n'auquen punt van acertats ets organisadòs des concerts, amb axò de que no sia possible donarlos en es Principal. Ara estarà fora de lloc es discutirlo, tractantse com se tracta d'una cosa definitivament arreglada y resolta.

Una setantena de músics, segons noticies, formaràn s'orquestra; y es propòsits son de donà lloc, dins es programa de cada concèrt, no tant sols a sa música clàssica, o a sa que es profans anomenarien música *sabia*, sino també a sa música popular y a ses composicions més assequibles a sa majoria des públic; y axò si que trob qu'es senyarse amb sa mà dreta.

Ja son molts es qui ténen lloc triat y comprimits; venc a di, que exempla es cò pegà una uyada ara metex a sa llista d'abonats.

A ca'n Banqué, a ca'n Brusotto, a ca'n Pons y a sa finestreta des Líric, ja hi ha suscripció ubèrta.

Y si res més ocorre que di, dissapte qui vé en tornarem parla.—A. Bordó.

Bona excursió.—Va esserho bona de tot y molt agradable y divertida sa que s'ren, dies passats, ses col·legiales de *la Puresa* y moltes dexables esternes, arribant fins a Inca y muntant a n'es puig de Sta. Magdalena.

Qui no ha vista s'alegria espansiva d'aquella vuitantena d'atlotetes y jovensanes dins es tren; s'arribada a Inca; s'uy alegre y bona cama amb que s'en pujaren fins a dalt; sa devoció amb que oïren missa y resären; sa bona gana amb que varen dinà; ses flors que cuñiren; ses corredisses y cantories que s'ren fins a sa creu des *pui Minyó*; es bon orde amb que devallaren y s'en tornaren vení fins a Ciutat.. qui no ha vist tot axò, no pot formar idéa de lo profitoses y saludables que son, p'és còs y s'esperit des jovent, aquelles delitoses exides, que tot establiment d'ensenyança y educació hauria de tenir en es seu programa.

Bò seria que s'exemple donat per *la Puresa* fos sovint adoptat y seguit per tots quants de col·legis y costures tenim a dins Ciutat.

Els únics que hi perdrien, serien es potecaris y droguers, que no despatxarien tant d'oli de fetge de bacallá y xarops de ferro.

S'Orfeó Mallorqui.—Aquesta nombrosa e important societat coral, que en vida artística es anada sempre creixent desde sa fundació, parex que té preparada per dia 31 d'aquest mes sa festa anyal, en honor des seus socis protectòs, a un des teatros d'aquesta capital.

En tal dia s'estrenarán una partida de còros d'autors mallorquins y algunes cansons populars armonisades per mestres catalans.

També hi figura en es programa s'estreno d'una *Sequencia* y un *Libera me, Domine*, d'autor desconegut.

S'entusiasme que reina entre aquells orfeonistes y ses moltes senyoretas que novament se son inscrites per prendre part a sa beneficiosa tasca, fan creure que aquesta festa serà tant o més lluïda que ses altres qu'ha donades s'Orfeó Mallorqui, en so poc temps trascorregut desqu'el fundàren.

Grolleries ciutadanes.—Fuyetjant es nostros diaris, trobam a un d'ells aquesta curiosa notícia:

«La población de Broek, en Holanda, es una de las más limpias del mundo; no economiza su Municipio gasto alguno para hacerla acreedora d'este título.

Sus 2.700 habitantes están tan perfectamente de acuerdo sobre este punto, que el arrojar un papel ó un objeto cualquiera inservible en la vía

pública, es objeto de una multa..... Una vez al año, las brigadas de limpieza visitan todas las casas, blanqueándolas por dentro y por fuera, sin que esto origine al inquilino gasto alguno.»

Llavò en prenim un'altre, y mos hi trobam aquest escapoló:

«Los caballeros que anoche á las diez y media pasaban por la calle de Escursach, fueron víctimas de una lluvia de basura que les propinaron de uno de los pisos inmediatos.... Llamamos la atención del señor Alcalde, para que vea la manera de poner coto á tales abusos.»

Baratam de periòdic, y un altre ràsipe com aquest mos s'erets uys:

«Un caballero que ayer al anochecer paseaba tranquilamente por el arrabal de Santa Catalina, recibió una rociada, que le dejó hecho una lástima.

No nos extraña este hecho, porque nos consta que aquellos vecinos han tomado la calle por veradero, llegando el caso de que muchos propietarios prohiben á los inquilinos echar aguas en los retretes, bajo pretexto de que como son muy pequeños, se llenan pronto.»

Es dia siguiente, lo primé que llegim:

«A dos caballeros que anoche pasaban tranquilamente por la calle de la Merced les propinaron una lluvia improvisada, desde el balcón de un primer piso.

Como no es el primer caso de esta índole que sucede, llamamos la atención á quien corresponda para que se ponga coto á tales abusos.»

Ja u veu sa comissió de policia urbana. Enrera anam, per aquest vent.

¿Qu'en farem de tení hotels y derribá murades y encendeu llum elèctrica, si encara mos roman aquest ròssec de llogaret de mala mort?

Mentre es caballeros y es qui van a peu per aquests carrés ciutadans no ténquen hora axuta segura, que no dirán de consemblants costums es forastés qui mos visiten?

Es mal ja es véy, y sería menesté sense contemplacions aplicarli cura de moro.

Cinematógrafo.—S'es tornat obrí y funciona de vetlada, es de s'Hort del Rey, veynat des Líric.

Ses primeres funcions son estades molt agradables, y cada vespre hi va molta de gent.

Es un espectacle molt curiós y baratet, per anars'hi a distreure y passá una estona entretenuda.

DINS aquest número repartim un prospecte des coneigut farmacèutic de Barcelona, Dr. Callol, referent a s'Elixir inventat d'ell. En recomanem sa lectura a tots quants el vejen, com a cosa que pot interessar a n'es qui patexen de *neurastenia, fluxedat y pobresa de sang, desmenjament y debilitat per tot el cos*.

Gazeta Religiosa

Sants y festes de la setmana entrant

Avuy dissapte 9: S. Gregori Nacianenco, b. y dr.

Demà DIUMENGE 10: St. Antonino, arcabiscbe.

Dilluns 11: S. Florenci, mr.—(Ple de sa Lluna)

Dimarts 12: S. Domingo de la Calsada.

Dimecres 13: S. Pere Regalat, cfr.

Dijous 14: S. Bonifaci y Sta. Justa, mrs.

Divendres 15: St. Isidro llauradó.

Dissapte 16: S. Juan Nepomuceno, mr.

Setmana cossera

Coranthores

Avuy 9, seguexen y demà 10 acaben, a sant

Felip Neri, a la Mare de Deu de la Divina Amor.

Dies 10, 11 y 12, en el Temple, a la Sagrada Família.

Dies 12, 13 y 14, a Sta. Catalina de Sena, a St. Vicens Ferrer.

Dies 15, 16 y 17, a St. Felip Neri, a n' el Sagrat Cor de Jesus.

Altres funcions

Demà 10, ses funcions y exercicis acostumats, de segon diumenge de mes.

Seguexen igualment ses funcions y pràctiques des mes de Maria, a ses principals esglésies y convents.

Correspondencia de Redacció

J. R. O. Si li publicásem sa poesia que mos envia, molts de lectors tal volta la trobaríen massa inverosímil y floreta. Mos n'enviï algun'altra, o se deix veure y en parlarém.

J. A. (Barcelona.) Sa correspondencia arribá tart. Sobre lo d'anuncis, suscripcions y demés, va contestació per correu.

J. D. (Perpinyà.) Gracies de la vostra amistosa salutació y de la remesa que la acompanya, que pu-

blicam de molt bon gust.—Sia enhorabona per l'accésit dels Jocs Florals.

P. A. (Barcelona.) Gracies també per sa felicitació y els bons auguris. Aviat rebrà ls llibres comenats.

UNA MADONA. Vos suspitam més tòst ciutadana que no de la pagesia. Es massa grenyalet lo que mos heu enviat.

CORRESPONSAL (Manacor). Rebuda a derrera hora sa vostra carta: anirà en es número vinent, per que mos troba ja pastat aquest, y a s'enfornà.

Derreries

Una mare curta de geni renya y atupa En Toniet fiy seu, atlotó de nou anys.

En Toniet se gira cap a Na Francisqueta, sa séua germana, qu'en té onze, y plorós li diu:

—Ay, Francisqueta! si't cases en essè gran, bona sogra li espera a n'es téu homo!

—Com t'agrada, Matgi, aquest cavall qu'he comprat? es molt trotadó.

—Té bona estampa: ey qu'es poruc?

—Poruc?... gens ni mica. D'ensà que'l ténc, cada vespre jêu tot solet, a les fosques, dins s'estable.

EPIGRAMA

—Es es mal qu'em fa sufri
(deya un malalt enfadat)
de pronòstic reservat,
segons es metge'm va di.

—Ja hi ya ben equivocat!
(respon un) éper on l'enfila?...
i reservat!... y per la vila
tothom ja n'està enterat!

S. B.

Llibres mallorquins

i casi regalats!

L'han ben aprofitada molts de suscriptors afecats de sa nostra literatura, a s'avinentesa que los varem oferí aquest mes passat, d'adquirir bons llibres mallorquins a uns preus tan reduts, que may eren estats tan ventajosos com ara.

D'aquí y de per fora Mallorca mos n'han fet a tal demandissa des llibres anunciat, que d'alguns (com de s'Historia de la Casa Reial de Mallorca, es tomet de Recorts y Esperances, es de El Trovador Mallorquí y s'Album Artistic de Mallorca) ja no'n roman ni un exemplar.

En vista d'axò, y desitjosos de seguir facilitant s'adquisició y lectura de bons llibres mallorquins, hem cercat y lograt aumentà encara més sa llista de titols; y axí ampliam y repetim en benefici vostro sa siguiente oferta:

Tots es qui suscriptors de sa GAZETA DE MALLORCA o s'hi suscriguen durant aquest mes de Maig, poden adquirir a sa nostra Administració exemplars des llibres qui segueixen:

Pessetes.

POESIES en mallorquí popular, per P. d'Alcántara Penya.—1 tom de 495 pág. amb retrato de s'autor, fotogravat 1

CUENTOS MALLORQUINS, des metges autor: 1 vol. de 289 pág. 0'75

LO JOGLAR DE MALLORCA, per Jeroni Rosset: 1 vol. de 406 pág.. amb traducció castellana 2

POETAS BALEARES (siglos XVI y XVII) publicats per J. Rosselló: 1 vol. de 396 1

POETES BALEARIS (sige XIX) publicats p'el metges: 1 vol. de 662 pág. 1

RIMAS VARIAS de D. T. Aguiló: 3 vol. 8º 2

EN JUANOT COLOM: discurs històric per J. M. Quadrado: 1 quad. de 24 pág. 0'15

RONDAYA DE RONDAYAS, en mallorquí, per don Tomás Aguiló y Cortés, (4.ª impresió): 1 quadernet de 32 pág. 0'10

BIBLIOTECA de Escritores Baleares, por Joaquín M. Bover: 2 toms en un vol. de 600 y 695 pág. 7'50

NUMISMÁTICA BALEAR, per Álv. Campaner: 1 vol. de 360 pág. (amb láns). 5

NOTICIAS Histórico-Topográficas de la Isla de Mallorca, por J. M. Bover: 1 vol. de 402 pág. 0'50

POESIES de D. J. Lluís Pons y Gallarza: 1 vol. de 156 pág. 1

ESCENAS BALEARES, per A. Frates: 1 volum de 331 pág., contenint ses tres noveletes *Los dos amores*, *Un destajo á media noche* y *Las mejoras*, que si bé escrites en castellà, per argument y color mallorquinets jen ferm. 0'60

GÉMINIS, noveleta des metges autor, tant o més mallorquina que ses abans anotades: 1 tomet de 276 pág. 0'30

OBRAS CRÍTICAS de Guillermo Fortea, (tom I, únic publicat): 1 tomet com s'anterior, de 335 pág. 0'30

OBRAS DE JOVELLANOS, referents a Mallorca (descripció des castell de Bellver, etc.): 1 tomet com es dos anteriors. 0'30

— Aquests tres tomet, tots tres plegats. 0'60

ALMANACS humorístics del *Sarracossano*, publicats durant els anys 1870 a 1873: (molt escassos y cercats) cadascun. 0'25 (Agotat es de 1872.)

PRONÓSTIC MALLORQUÍ publicat per L'Ignorancia l'any 1884: (n'hi ha pocs exemplars): cadascun. 0'25

— Que més voleu? ¿Haurieu cregut may veure tal baratura de llibres, a tan ventajós preu?

A s'Administració de sa GAZETA DE MALLORCA los podeu adquirir, si hi sou a temps, abans d'acabar aquest mes de Maig.

Amb tal rebaxa, sa suscripció (1 pesseta per trimestre) vos vé a sortí de franc.

GRAN TALLER
d'Escultura Religiosa
JUSEP QUIXAL
Villarreal, 50.—BARCELONA.
Especialitat en imatges de fusta per esglésies.
En aquest acreditad taller se trabaya indistintament es bronze, es marbre, sa pedra y sa fusta, construintse estatuaria monumental, tot de bon gust artístic y en condicions molt ventatjoses.
S'enven notes de preus, *presupuestos* y dibuxos gratis.—Ventes en gros y a la menuda.
LA CASA SOLICITA REPRESENTANTS

MES DE MARÍA
EN MALLORQUÍ Y EN CASTELLÁ
Paperería den J. Mir,
Cadena de Cort, 11.

Pis per llogá

N'hi ha un, molt espayós, en es carré des Sindicat (Capelleria) nº 120; té un teatre amb algunes decoracions y moblatje de cadires y banes, y altres habitacions propies per posarhi taules de billar, cuya y dormitoris.—També estan per llogá uns estudis (*entresuelos*) dins s'entrada nº 124 d'aquell carré; ténen estable per una bistica y lloc per cau. —Allà metex vos ne dirán ráo.

Plomes estilográfiques

Es tan patent s'utilitat d'aquestes plomes, que no hi ha per què alabarles.

A s'imprenta de sa GAZETA DE MALLORCA—Cadena de Cort, n.º 11—n'hi ha, tantes ne vulgueu, des sistemes més pràctics y acreditats.

Calçats de moda

Esmerada confecció
SABATERÍA RATIER
Carrer de sa Cadena de Cort, 7 y 9.
Venta de tabacs y efectes timbrats

Els molts anys
a
D. Metrobi
Príu del exemplà: 3 reals
Comprantne de 10 exemplàs en amunt, se farà es 20 per cent de rebaxa.

Es suscriptós a sa GAZETA DE MALLORCA la pòrta adquirí per 2 reals.

Vinblanc claret. Classe fina, selecta, a mitja pesseta es litro.—Unió, 53, (entre es Mercat y es Born)
LA VINYA

FERRO-CARRILS DE MALLORCA

Servey de trens de passatgers

De Palma a Manacor y Felanitx: a les 7'40 des mati; a les 2 y a les 6'25 des capvespre.
De Palma a Sa Pobla: 7'40 de mati; 2'30 y 6'25 de capvespre.

De Manacor a Palma: 4 y 6'30 demati, y 5'15 decapvespre.

De Manacor a Felanitx y Sa Pobla: 6'30 demati y 5'15 de capvespre.

De Felanitx a Palma. Manacor y Sa Pobla: 6'40 demati; 12'15 y 5'25 de capvespre.

De Sa Pobla a Palma, Manacor y Felanitx: 6'55 demati; 1 y 5'25 de capvespre.

CORREUS AL INTERIOR

Surten cada dia en diligencia, per casi totes ses villes aon no hi passa es tren, devés les 2 des capvespre. Arriben a ciutat entre 7 y 8 des mati.

VAPORS-CORRÈUS

Partexen de Palma

A Barcelona: dimars, dijous y divendres: a les 6 de capvespre (directes) y diumenges a les 5 id. (via d'Alcudia).

A Valencia: dimecres a les 9 de mati.

A Alicant: dissapte a les 6 de capvespre.
A Ervissa: dijuns a les 10 de mati, dimecres a les 9 id. y dissapte a les 6 de capvespre.

A Mahó: dimars a les 6 de capvespre (directe) y dimecres a les 2 id. (via Alcudia).

Arriben a Palma

De Barcelona: dilluns, dimecres y dissapte, a les 7 de mati (directe) y dijous a les 9 id. (via d'Alcudia).

De Valencia: dimecres a les 10 de mati.

D'Alicant: dimars a les 6 de mati.

D'Ervissa: dimecres a les 6 de mati; dijous a les 2 de capvespre y divendres a les 9 de mati.

De Mahó: dilluns a les 9 de mati (via d'Alcudia) y dimars a les 6 de mati (directe).

TRAMVÍA DE PALMA A PORTO-PI

De sa Plassa den Coll y de la Glorieta, des de les 5 y mitja des mati fins a les 9 des vespre, surt un cotxo cada 15 minuts.

De Porto-PI a Ciutat, de les 5 des mati fins a les 8'50 des vespre partexen dos cotxos cada 15 minuts.

Tot es trajecte: 25 cént. Al Terreno, 15 id. A Sta. Catalina, 10 id. Entre estacions, 10 id.

SERVICI TELEGRÀFIC PROVINCIAL

Estació uberta a totes hores: sa de Palma més.

Estacions ubertes de dia: Mahó, Ciutadella, Ervissa y Sóller.

De servici limitat (9 a 12 mati y 2 a 7 capvespre): Alcudia, Artá, Felanitx, Inca, Manacor, Andraitx, Sóller y sa d'Alaor (Menorca).

Semàforo: Bajoli (Menorca).

Mapes de Mallorca

en trobareu a sa tenda den Mir (Administració de sa GAZETA)—Cadena de Cort, núm. II.

TINTES de copiá y d'escriure de ses fàbriques més acreditades.—Cadena de Cort, núm. II.—Tenda.

DIDA bona y sana: N'hi ha una, de Lluchmajor, de 25 anys, primé infant, llit de 15 dies, que desitja troba una bona casa dins Ciutat, per ferhi didatge. — Informarán en aquesta Administració.

SI anau derrera trabays d'imprenta garrits y primorosos, no teniu més que encarregarlos a sa imprenta de sa GAZETA DE MALLORCA, Cadena de Cort, número II, y quedareu ben servits.

Libres Llibres

manuscrits o estampats: com més antics millós.—Tots es qui'n tenen y s'en, vulguen desfí, que los duguen en aquesta Administració de sa GAZETA DE MALLORCA, amb nota de prèu. Tendrà preferència es manuscrits, sobre tot si son de munt plegami.

PLANS DE PALMA: n'hi ha en venda a s'imprenta d'aquesta GAZETA Cadena de Cort, II.

DROGUERIA Y FERRETERIA den MIQUEL BESTARD

(Plassa de sa Cortera, 2 y 4 — carré de s'Esparteria, 1 y 3.)

En aquest establiment s'hi trobarà la mayna de *Drogues y Productes químicos* de tota casta.—*Eynes* per fusters, ferrers y demés menestrals.—Tota classe d'*estopades*, amiantos y demés útils per màquines de vapor.—Desincrustant marca «EXCELSIOR» únic d'admirables resultats, per no permetre gens ni mica d'incrustació a ses calderes de vapor.—Representació en aquesta província, de sa companyia UNIÓ ESPANYOLA D'ESPLOSUS: de ses noves CAXES REGISTRADORES, y de sa casa WEYRAT GERMANS, horticultors y floricultors de Valencia.

CORTERA, 2-4. — ESPARTERIA, 1-3.

SENYÓS Y SENYORES

GAP altre remey trobareu més segú per matâ es cucs, ni tan bo de prendre y que sia tan llépol per infants, com es **XAROP VERMÍFUCO** que prepara En SUREDA Y LLITERAS.

PER curâ de ràl sa tossina, per tení sempre fresca sa boca, agradable s'alê, y porque es fumadôs no sien perjudicats p'és tabac, no trobareu res com emprâ cada dia ses **PASTILLES SUREDA**.

SENSE sentí sa més petita molestia, fa desaparexe es calls y uys de poll, dexant es pèus qu'es un xalá es caminarhi, es **CALICIDA SUREDA**.

ES per demés dirvos, porque ja u sab tota Mallorca, que ses millós medecines, es més senzills y més complicats aparatos, es bragués més perfeccionats y es fins instruments de Cirugía més moderns y perfets, se troben a sa

Potecaría den SUREDA Y LLITERAS

Costa den BROSSA, n.º 9

PALMA DE MALLORCA

Perruqueria

SALÓ den LLUC ARBONA: a s'antiga plassa de ses Copinyes (ara de Antoni Maura.) Higiènic y econòmic servey d'afeitats, fé la barba y taya cabeyas, amb maquineta o tisora.—Perruques y postissos de tota casta, a gust y comodo de cada qual.

També hi trobareu pica de banys d'aigó dolsa, freda, tèba o calenta; si en està ja afeytats o tosos, vos voleu fé una rabetjada per tot el cós, que vos deixarà nets com una plata. Cada bany, una pesseta, amb llençol pelut, per exugà.—Benhaja sa netedat, per està una persona bona y sana!

SALÓ DEN LLUC

COPINYES (Antoni Maura) n.º 14.

TARJETERS MODERNISTES.—S'en ha rebut un hermos surtit a s'imprenta den Mir.—Cadena de Cort, II.

Pisos per lloga

Una mala fi n'hi ha, per dins Ciutat y que aviat no hi estarien, sino llogats y plens, y bona renda colarien si es propietaris aprofitassen un mèdi ben senzill y de poc cost: anunciarlos, un pic fins en dos, a sa GAZETA DE MALLORCA.

Impr. den J. Mir.—Cadena de Cort, II.

CASA GRANDÍA

Hospedatge per Revds. Sacerdots y demés personnes catòliques.—Berenar, dinar y sopar: 3 pessetes diaries. S'hi admeten hostes permanents.—Carrer de Banyes Nous, 12, segon pis, 2.ª porta.—BARCELONA.